

REKOMENDACIJOS DĖL PROGRAMŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ MOKINIMAS PRITAIKYMO, PASIEKIMŲ VERTINIMO

- Pritaikytos Bendrosios programos pagrindas yra supaprastinta ir palengvinta tos pačios klasės/dalyko programa, padedanti mokiniui siekti patenkinamo pasiekimų lygio. Turinys turi sietis ir derėti su bendru ugdymo klaseje turiniu, užtikrinant, kad ugdytinis, besimokantis pagal pritaikytą programą, dalyvautų bendroje klasės veikloje ir teminiu požiūriu mokytųsi to paties, skirtųsi tik nagrinėjamo dalyko apimtyms ir temų nagrinėjimo gilumas.
- Individualizuojant programą mokiniams, turintiems intelekto sutrikimus, svarbu: paprastinti, konkretinti, siaurinti jos turinį, daugiau laiko skiriant svarbiausių gebėjimų ugdymui, atsižvelgiant į praktinį žinių pritaikymą gyvenime, daugiau laiko skiriant kartojimui. Ugdymo turinys gali būti orientuotas ne į Bendrąsias ugdymo programas, bet į mokinio socialinių, orientacinių gebėjimų bei savarankiško gyvenimo įgūdžių lavinimą. Dalyko programos individualizuotas turinys gali būti pildomas įvairiai. Programos pagrindu gali būti žemesnės klasės dalyko bendroji programa arba žymiai supaprastinta tos pačios klasės, kurioje mokosi mokinys, dalyko bendroji programa. Svarbus reikalavimas yra derinti tos klasės, kurioje mokosi mokinys, programos supaprastintą turinį su žemesniųjų klasių programos turiniu, leidžiančiu užpildyti mokymosi spragas ir tuo pačiu „neiškristi“ iš bendrojo klasės konteksto.
- Programos rengiamos, atsižvelgiant į mokinio turimus gebėjimus, tyrimo išvadas, rekomendacijas, sutrikimo pobūdį.
- Rengiant programas naudotis Bendrosiomis programomis, švietimo ir mokslo ministerijos pateiktomis rekomendacijomis, turimomis gimnazijoje specialiosiomis ugdymo priemonėmis, didaktine medžiaga bei literatūra.

SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ MOKINIŲ VERTINIMO REKOMENDACIJOS

- Specialiųjų ugdymosi poreikių (SUP) mokinių mokymosi ir pažangos pasiekimai vertinami, remiantis dokumentais: Bendrojo lavinimo mokyklų bendraisiais ugdymo planais, Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo lavinimo programas tvarkos aprašu (2012), Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata (2004).
- Informacija apie SUP mokinių mokymosi ir pažangos pasiekimus pateikiama vertinimo apraše, kuriame fiksuojamas mokinio žinių ir gebėjimų įvertinimas, atitikimas patenkinamą mokymosi pasiekimų lygį, pedagogų, tėvų trumpos pastabos, pasiūlymai. Vertinimo aprašas pildomas pusmečių pabaigoje.
- Mokinio, kuriam rekomenduota mokytis pagal pritaikytą Bendrąją programą ir siekiančiam įgyti pradinį, pagrindinį ar vidurinį išsilavinimą, apibendrinamasis vertinimas atliekamas pusmečio pabaigoje, įvertinant mokinio padarytą pažangą, orientuojantis į Bendrojoje programoje aprašytus mokinių pasiekimų lygių požymius.

- Mokinių, mokomų pagal individualizuotas programas, žinios, gebėjimai ir įgūdžiai yra žymiai žemesni ir nesiekia Bendrųjų programų dviejų metų laikotarpiui būdingų patenkinamo lygio požymių, todėl pasiekimai turi būti vertinami pagal individualizuotoje programoje numatytus pasiekimus. Jei pagal individualizuotą programą mokomas mokinys gerai atliko jam skirtas užduotis, pasiekė jo programoje numatytą tikslą, jis turi teisę gauti dešimtuką kaip ir bet kuris kitas klasės mokinys. Šių mokinių metiniai įvertinimai turėtų būti patenkinami. Jeigu mokinys nuolat gauna labai gerus ar nepatenkinamus pažymius, programa turi būti peržiūrima.
- Specialiųjų poreikių mokiniui nepatenkinamas įvertinamas gali būti rašomas, jeigu jis turi potencinių galių, bet piktybiškai neatlieka jam skirtų užduočių, visiškai nededa pastangų joms atlikti.
- 1-4 kl. mokinio mokomo pagal individualizuotą programą pusmečio pažanga vertinama įrašant „padarė pažangą“ ar „nepadarė pažangos“, ugdomo pagal pritaikytą Bendrąją programą-įrašant mokinio pasiektą mokymosi lygį.
- Specialiųjų poreikių mokinių, besimokančių pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, pasiekimai vertinami taikant 10 balų vertinimo sistemą.
- Vertinama specialiųjų poreikių mokinio pasiekimai, o ne mokymosi sunkumai.
- Esminiais vertinimo kriterijais turėtų būti mokinio bendrosios kompetencijos (geba naudotis vadovėliu, atramine medžiaga, reikšti nuomonę, sisteminti, analizuotis, daryti išvadas ir pan.) ir dalykinės kompetencijos (rašymo, skaitymo, skaičiavimo, savarankiškos veiklos ir pan.).
- Pagalbiniais vertinimo kriterijais, už kuriuos mokinys galėtų gauti papildomus balus-užduotis teisingai atlieka be mokytojo pagalbos, užduotis atlieka, nesinaudodamas pavyzdžiais, taisyklėmis, vadovėliu, aktyvus pamokoje, dalyvauja frontaliuje, grupinėje veikloje, pasirengęs pamokai (turi rašymo priemonę, vadovėlį, sąsiuvinį ir pan.), turi mokymosi motyvaciją, stengiasi atlikti daugiau užduočių, jas atlieka kruopščiai, sukaupia dėmesį ir pan.
- Rekomenduojama vertinti ne tik pažymiu, bet ir įvairiomis paskatinimo priemonėmis (pagyrimu žodžiu, raštu, komentaru, namų darbų neskyrimu, mokinį dominančių užduočių pateikimu ar pan.).
- Sudėtingesnės, ilgiau trunkančios užduotys skaidomos į smulkesnius etapus ir jos įvertinamos po kiekvieno etapo.